

CATALITZADORS PER LA **PARTICIPACIÓ** **CIUTADANA** I LA **RESILIÈNCIA** **COMUNITÀRIA**

PATRONS DE LA PARTICIPACIÓ
GUIA TEÒRICA

PATRONS DE LA PARTICIPACIÓ

GUIA TEÒRICA

Com comencem a interactuar amb la Catalització
Comunitària com a fenomen viu

Introducció:

El consorci de catalitzadors comunitaris ha estat treballant des del 2019 en projectes de recerca finançats per la Unió Europea per aprofundir la comprensió de com catalitzar la transformació comunitària cap a la resiliència i la regeneració. El nostre consorci està format per organitzacions que han treballat en els camps de la resiliència comunitària, el disseny regeneratiu, la facilitació, l'educació popular i l'activisme professional durant més de dues dècades.

La nostra recerca es basa en teories transformacionals de les principals universitats, on apliquem els seus models i marcs per a la transformació social. Això assegura rigorositat i consistència en el procés de recerca.

El consorci de catalitzadors comunitaris també vol garantir que les metodologies que proposem estiguin totalment adaptades a les necessitats dels catalitzadors locals, i per això, els nostres projectes de recerca sempre segueixen un enfocament de recerca acció participativa.

Aquest consorci també està totalment compromès amb la descolonització com a procés necessari per arribar a l'equilibri, i per aquest motiu, algunes de les nostres fonts són la biomimètica social, les cosmovisions i pràctiques indígenes, els coneixements ecològics tradicionals i les tradicions rurals.

En aquestes directrius, presentem una proposta disruptiva per catalitzar les comunitats cap a la resiliència i la regeneració, on seguim un enfocament evolutiu, proposant diferents aproximacions per respondre als diferents moments de la comunitat.

Tot i que aquestes metodologies es presenten de manera lineal, tenen una naturalesa sistèmica i es podrien aplicar en un ordre diferent segons les

circumstàncies i el context. Aquesta és una versió Beta en evolució constant que continuarem desenvolupant en futurs projectes de recerca.

Patrons de la participació:

This methodology is based on a set of Patterns that we have developed based on our experience and inspired by the work of the Regenes Group on developmental processes. The following 8 patterns make up 8 diverse ways to engage in Community Catalysing according to the context that each Place is experiencing and the potential that it is emerging; they guide ways to interact with the Community Catalysing process presented by this consortium in the rest of the platform: www.catalyst.community.

Patrons	Invitació
Sentir i Expressar Essència	Connecta a través de la intuïció, percebent el lloc expressat a través de l'essència per incorporar la llibertat que permet la responsabilitat.
Gestiona l'Equilibri Dinàmic	Accepta les polaritats ocultes o explícites (nosaltres i ells, ombra i llum, dalt cap avall i de baix cap amunt, objectiu i subjectiu) que estan presents expressant tots dos espectres d'essència per mantenir el nostre procés cap a un equilibri dinàmic.
Nodreix el Canvi Emergent	Aproxima't a la crisi com a un procés creatiu de renovació destructiva per a donar a llum noves madureses que transcendeixin la

	rigidesa i l'escassetat, possibilitant el canvi emergent mitjançant la reconciliació.
Treballa per Articular la Totalitat	Entrellaça diverses expressions de totalitat, posant l'èmfasi en la singularitat, per nodrir l'articulació cap al potencial complet.
Permet que Floreixi el Potencial	Posa en valor la teva pròpia singularitat al servei de la bioregió, adquirint les capacitats específiques, tant individual com col·lectivament, necessàries al llarg del procés.
Adapta't al Context Canviant	Una àmplia diversitat de veus està present al lloc amb potencial per a una acció multisectorial, però la col·laboració entre veus és feble.
Transforma Estructures Obsoletes	Endinsa't profundament en l'essència cultural per comprendre com trencar les estructures actuals, possibilitant l'aparició d'un nou paradigma.
Coevoluciona amb la Bioregió	Estar amb plena responsabilitat de la vostra singularitat al servei de la bioregió, escoltant i alimentant l'evolució.

In the next chapters will be developing an understanding of the importance of these patterns, the relationship among them, and the circumstances where these could be useful.

FUNCIÓ

1. Sentir i Expressar Essència (Toro):

Els temps actuals estan desafiat per la capacitat d'adaptar-nos als ritmes de la vida a la Terra. Nosaltres, com a éssers humans, hem estat involucrats en una sèrie de processos de transformació profundament violents en els últims mil·lennis. Aquestes transformacions de la nostra cultura i societats han creat un trauma col·lectiu, que, segons Gabor Maté, és "una ferida psíquica que et fa més dur psicològicament i que interfereix amb la teva capacitat de créixer i desenvolupar-te. Et fa mal, i ara estàs actuant des de la ferida. Indueix por, i ara estàs actuant des de la por. El trauma no és el que et passa, és el que passa dins teu com a resultat del que et va passar. El trauma és aquesta cicatriu que et fa menys flexible, més rígid, menys sentit, i més defensat."

Quan s'aplica a les col·lectivitats, la nostra societat profundament traumatitzada es torna menys flexible, més rígida, menys sensible i més

defensiva. Per tant, la nostra capacitat d'adaptar-nos disminueix considerablement. Actuem reproduint la violència que hem patit, generant més sofriment i trauma en un cicle viciós que està duent al món com el coneixem a un probable col·lapse.

Les cosmovisions indígenes arreu del planeta, en canvi, han desenvolupat tecnologies reconciliadores que permeten a les comunitats guarir els seus traumes i, per tant, mantenir la seva capacitat d'adaptar-se i evolucionar, el que la nació Siksika anomena perpetuació cultural (Cindy Blackstock, 2011). Una habilitat que hem perdut en la confusió generada pel violent procés de globalització, i instem a recuperar. El procés de curació comença en el moment que la violència s'atura, entenent la violència en el seu espectre més ampli, que segons Johan Galtung inclou: violència directa, violència estructural i violència cultural. La violència directa és autoexplicativa, però la violència estructural i cultural és una mica més difícil de comprendre. En paraules de Johan Galtung, la violència estructural és "la lesió evitable de les necessitats humanes fonamentals" i la violència cultural s'entén "com qualsevol aspecte de la cultura que es pugui utilitzar per legitimar la violència en la seva forma directa o estructural". Quan es reconcilien els tres tipus diferents de violència, emergeix la curació, ja que la natura prospera quan es compleixen les condicions.

Aquest procés també es va expressar en la Teoria Santiago, on Francisco Varela i Humberto Maturana van definir el que és la vida com "Els sistemes vius són unitats d'interacció; existeixen en un ambient. Des d'un punt de vista purament biològic, no es poden entendre de manera independent d'aquella part de l'ambient amb la qual interaccionen: el niu; ni el niu es pot definir independentment del sistema viu que el especifica." Amb aquesta definició, van generar el concepte d'autopoiesi que, definit per Fritjof Capra, "és un patró xarxat on la funció de les seves parts és participar en la producció i transformació d'altres parts de la xarxa, ja que aquesta xarxa es produeix de manera contínua".

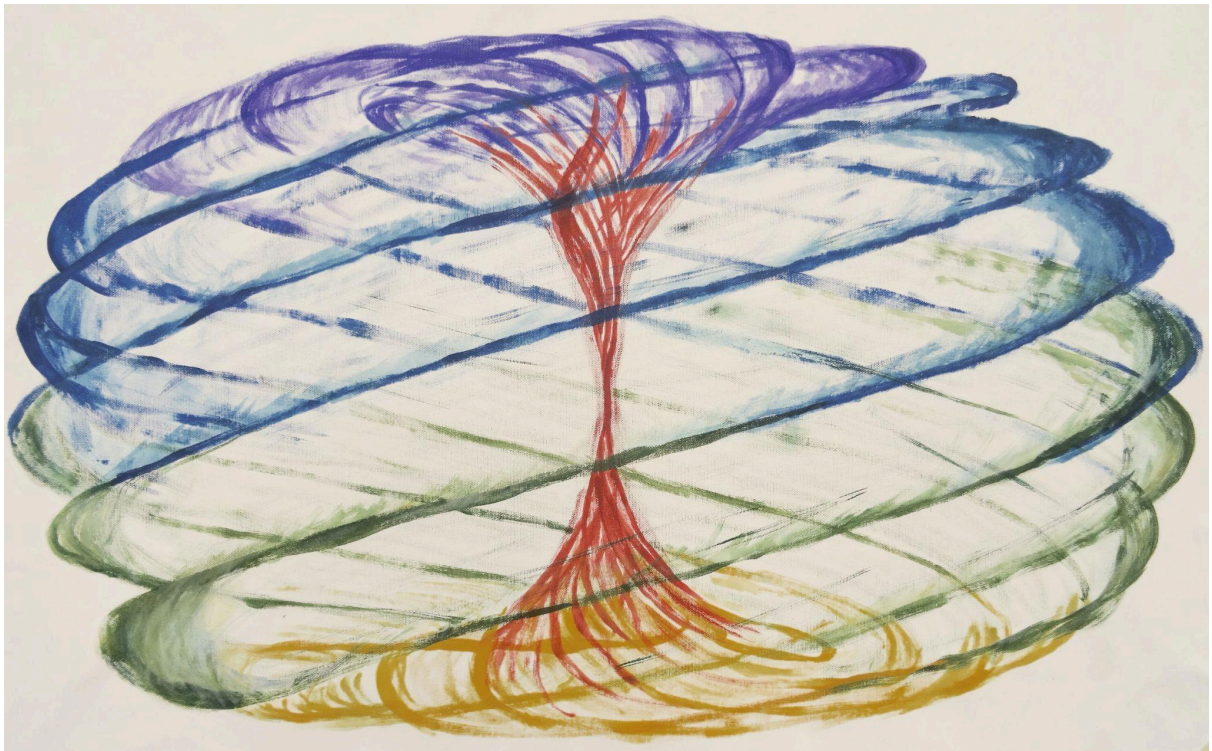
Un sistema viu, des d'una perspectiva autopoietica, crea el seu entorn mentre és creat pel seu entorn. Per tant, una societat traumatitzada està generant violència al seu entorn, el qual, a la seva vegada, genera violència a aquesta societat, en un cicle de degeneració que acaba en el col·lapse. Per trencar aquest patró, hem de guarir els traumes interns que ens impulsen a reaccionar de certes maneres, repetint els mateixos errors una vegada i una altra. Com és ben conegut, Albert Einstein va expressar que "no podem resoldre els nostres problemes amb el mateix pensament que vam utilitzar quan els vam crear". Quan curem les nostres comunitats, això ens permet respondre en lloc de reaccionar i ser creatius per generar més complexitat en les solucions proposades.

Per expressar aquest tipus de cicle, la forma de toro és la més precisa, ja que el seu moviment va de fora cap a dins seguint l'observació i el reconeixement de la nostra natura col·lectiva, i després de dins cap a fora expandint el nucli del nostre ser ja amb una comprensió profundament sentida del nostre lloc en el paisatge del qual formem part. La contracció i l'expansió ens donen temps per a la reflexió interior i eviten respostes reactives a les condicions que ens trobem, i en canvi treballen realment en el nucli de l'ésser del lloc per treballar amb l'essència del que està creant trauma i portant a la violència estructural.

Per aquesta raó, us convidem a iniciar un procés de transformació col·lectiva seguint el patró del toro, comproment-vos a través de la intuïció, sentint que el lloc s'expressa a través de l'essència per encarnar la llibertat que permet la responsabilitat.

Aquest procés, amb el toro (vòrtex toroidal) com a patró natural guia, ens permet comprendre la totalitat que neix de la relació entre nosaltres i el nostre lloc.

2. Gestionant l'equilibri dinàmic (La vora del caos):

L'evolució és un procés infinit cap a la complexitat, i per poder guarir les nostres comunitats, necessitem tornar a involucrar-nos en la coevolució del planeta prenent el nostre paper en el procés de homeòstasi global, que és el resultat de totes les relacions recíproques entre tots els éssers vius del planeta, generant la biosfera i permetent les condicions per a la vida.

Per poder expressar el nostre potencial complet, necessitem augmentar la nostra consciència. El procés de guanyar consciència es produeix quan som capaços de prestar atenció a parts de nosaltres mateixos, de manera individual o col·lectiva, que estaven amagades abans i que regeixen el nostre comportament. Els psicòlegs han descobert que el 90% dels nostres comportaments són inconscients o subconscients, impulsats pel desig del nostre cervell primari de preservació de la pròpia vida i pel nivell de motivació o reactivitat del nostre cervell emocional davant de qualsevol situació. L'altre 5% és la ment conscient, que determina les nostres accions i eleccions. La ment inconscient determina les reaccions, i les reaccions són tan importants com les accions.

Aquestes reaccions són un mirall del que passa dins teu com a resultat del que et va passar, com Gabor Maté defineix el trauma. Quan no meditem o reflexionem de manera personal o col·lectiva, aquestes experiències passades governen les nostres vides, a vegades fins i tot heretades de la cultura interna de la nostra família o comunitat. Quan tota una societat està traumatitzada i amaga els patiments i els conflictes sota la catifa, la reactivitat es converteix en la norma.

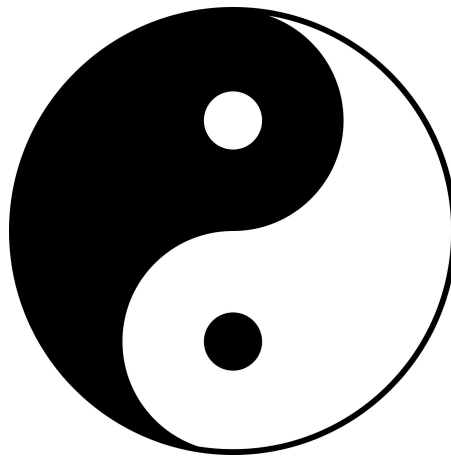
La nació Anishinabe al Canadà té un concepte anomenat Wetiko, que fa referència a un virus espiritual que entra a les persones i les fa comportar-se com a caníbals, on consumeixen les vides d'altres persones per al seu propi benefici, acabant en un comportament autodestructiu on destrueixen tot el que genera condicions per a la vida. Aquest concepte, que comparteixen moltes nacions indígenes de tot el món, expressa la malaltia del nord global, on estem extreient recursos arreu del planeta per mantenir un estil de vida insostenible, portant-nos tots cap al col·lapse.

Wetiko és la conseqüència d'una societat que ha perdut les seves tecnologies comunitàries per poder reconciliar el conflicte i el sofriment en un procés d'aprenentatge que possibiliti l'evolució. I per tant, es troba en mode reactiu alimentat pel trauma intern. D'alguna manera, tot aquest trauma és informació valuosa del passat que ens permetria aprendre dels nostres errors i generar un futur més brillant, és a dir, que és un tresor amagat que, quan no s'observa, es converteix en verí.

En el primer Patró d'Engagement, vam introduir la totalitat que emergeix del torus. Però moltes vegades, quan hi ha una totalitat, pot aparèixer la polarització. Podríem entendre això com el marge de creixement de la totalitat. La part que no és plenament acceptada, però quan s'accepta, augmenta el valor de la totalitat, possibilitant l'evolució.

La teoria del caos també reflecteix aquesta dinàmica, amb el marge entre el caos i l'ordre sent el lloc cap on la vida es dirigeix. Tots els sistemes es troben en un espectre, entre l'ordre i el desordre. Els sistemes ordenats són

rígid, repetitiu i previsible, però també són molt eficients. Els sistemes desordenats són imprevisibles i caòtics, però també són molt creatius. Entre els dos hi ha el Marge del Caos, on emergeix la màxima complexitat. On els sistemes evolucionen i on la vida passa. Quan som capaços de reconciliar la nostra rigidesa interna, el nostre trauma col·lectiu, amb el caos exterior, el context canviant constantment, podem participar en la generació de més complexitat a través de la creativitat. El que els daoistes anomenen Ying Yang és la idea del dualisme, que forces aparentment oposades o contràries poden ser en realitat complementàries, interconnectades i interdependents en el món natural.

Proposem que aquest segon Patró d'Engagement s'utilitzi en un context on aquesta polarització és present i la voluntat és Catalitzar el procés d'Evolució de la Comunitat cap a un equilibri dinàmic.

Per aquest motiu, us convidem a seguir un procés inspirat en el Marge del Caos representat en la geometria simbòlica Ying Yang com a representació de la dualitat en un moviment toroidal, acceptant les polaritats ocultes o explícites (ombra i llum, dalt a baix i de baix a dalt, objectiu i subjectiu) que estan presents, expressant amb veu tots dos espectres d'essència per sostenir el nostre procés cap a un equilibri dinàmic.

Aquest procés amb el marge del caos ens permet entendre l'equilibri dinàmic de la totalitat.

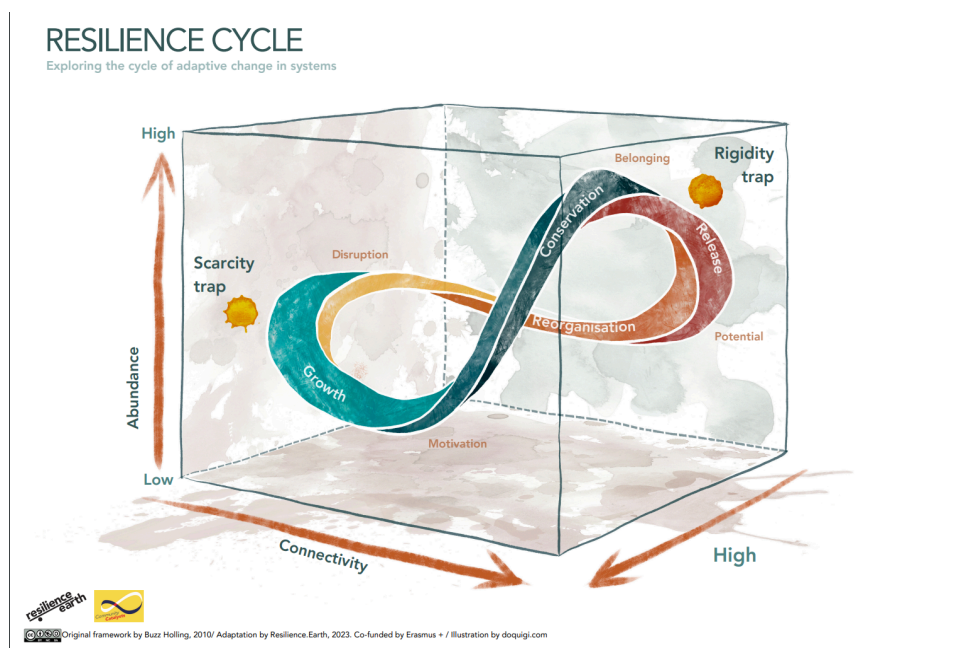
3. Nodrir el Canvi Emergent (Cicle de la Resiliència Cycle):

La vida és incerta i canviant constantment. Quan s'integra l'ombra, habilem respostes adaptatives creatives al context canviant. Però això és més fàcil de dir que de fer. El canvi, més que un concepte, és una categoria, i en l'època històrica en què vivim, hauria de ser com els indis inuit, que tenen 70 paraules per designar diferents tipus de neu; nosaltres hauríem de tenir 70 paraules per designar diferents tipus de canvi. Últimament, s'estan especificant moltes definicions diferents de canvi, com ara:

- Canvi de Successos: l'impacte de factors externs
- Canvi Reactiu: reacció a un esdeveniment
- Canvi Anticipat: preventiu d'un esdeveniment
- Canvi Planificat: millora de la situació actual
- Canvi Incremental: implementat progressivament
- Canvi Operatiu: necessitat d'optimitzar
- Canvi Estratègic: genera efectes en cascada
- Canvi Direccional: quan una estratègia no es pot implementar
- Canvi Fonamental: redefinició de propòsit
- Canvi Transformador: profund i disruptiu

Un socioecòleg anomenat Buzz Holling, en la dècada de 1980, va començar a parlar sobre el canvi adaptatiu a través del que es va fer molt més conegut com el Cicle de Resiliència. Aquest defineix un marc sistemàtic que es pot aplicar a sistemes ecològics i socials. Aquest marc explica que anem augmentant la rigidesa gradualment fins que el nostre sistema ja no es pot adaptar al context actual i arriba a una crisi profunda de col·lapse. Des d'aquí, entrem a la fase de liberació, on el sistema cau i genera espai perquè emergeixi alguna cosa de nova. En aquest espai creat, comença la reorganització i s'enfronta a la necessitat de generar una nova organització prou complexa per mantenir-se a si mateixa. Si no arriba al nivell necessari, cau en l'escassetat que degrada cap al col·lapse, però si ho fa, genera un nou sistema adaptat capaç de prosperar en el nou context, dirigint-se novament cap a la rigidesa i després del col·lapse, ciclant infinitament. La part interessant d'aquest marc és que, quan es compren, som capaços de "hackejar" el procés i abordar la crisi de col·lapse des d'una perspectiva creativa, identificant la nostra rigidesa prèviament i començant una reorganització contínua, convertint-nos en una comunitat molt més flexible i adaptable.

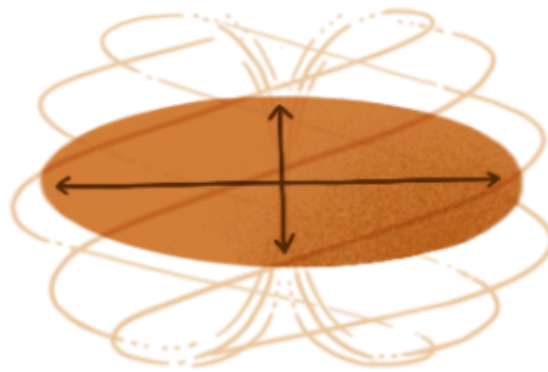
Un cop hem identificat les polaritzacions a la comunitat, a través d'aquest tercer Patró d'Engagement, som capaços de generar una reconciliació i una teoria del canvi, on assumim la responsabilitat del procés evolutiu de la nostra comunitat. La reconciliació és un concepte complicat que en alguns països s'ha diluït del seu significat original. Recorrent de nou al Coneixement Ecològic Tradicional (CET) indígena, Sandlanee Gid de la Nació Shíshálh a la Colúmbia Britànica, Canadà, expressa que "la reconciliació s'aplica quan ja tenies una bona relació i, després, estàs conciliant la relació". Això no tracta de negociar o buscar igualtat, sinó d'equitat, singularitat i empatia. Es tracta de comprendre profundament l'un a l'altre i generar una nova posició que aportí valor no només a les posicions polaritzades, sinó a tota la comunitat i al lloc. Aquest procés consisteix a tornar a teixir les relacions de la comunitat a través de tot el parentiu.

Per al Nord Global, el concepte de parentiu ha estat profundament interromput i reduït als membres més propers de la família mitjançant el procés de fragmentació generat per diferents tipus de violència. Però per a comunitats indígenes resistents, el concepte de parentiu implica tota la comunitat en una xarxa profundament interconnectada. Per als Yolngu al nord d'Austràlia, Gurrutu és un tipus de parentiu tan estès com es pugui recordar i no es limita a les relacions de sang. Aquesta comprensió del sistema intrincat de Gurrutu enmarca la cosmovisió Yolngu i fonamenta tots els aspectes de la cultura Yolngu, convertint-se en comunitats centrades en el Gurrutu. En la reconciliació, és important no centrar-se només en la violència directa, sinó també en la violència estructural que va crear les condicions i la violència cultural que la va legitimar. Comprendre i reconciliar la violència estructural i cultural genera un impacte a tota la xarxa de parentiu de la comunitat i el territori, aprenent del trauma i permetent el canvi emergent.

Per fer-ho, us convidem a abordar la crisi com un procés creatiu de renovació destructiva per donar a llum noves madureses que transcendeixen la rigidesa i l'escassetat, permetent el canvi emergent a través de la reconciliació.

Aquest procés amb el cicle de resiliència ens permet reconciliar i catalitzar diferents tipus de canvi.

4. Treballar per Articular la Totalitat (Roda de la Medicina):

Al Nord Global, les comunitats es fragmenten a través de la violència estructural, l'estil de treball, l'entorn urbà, la forma de comprendre l'economia o la nostra relació amb la natura, entre altres comportaments. Tots aquests afecten profundament el nostre sentit de comunitat, generant aïllament, depressió, frustració i vides sense sentit. El Wetiko incrustat a les nostres cultures, ple de codícia i por, està generant amnèsia sobre la nostra identitat i pertinença, empobrint i degenerant les nostres cultures.

Amb aquest Patró d'Engagement, un cop hem tornat a teixir les parts fragmentades de la nostra comunitat mitjançant la reconciliació, és important consolidar i articular la comunitat per poder expressar la seva singularitat.

Els zulu i els xhosa del sud d'Àfrica han desenvolupat el conegut concepte d'Ubuntu, que moltes altres llengües bantus comparteixen amb significats lleugerament diferents. Ubuntu significa "Jo sóc perquè som" o "la creença

en un lligam universal de compartir que connecta tota la humanitat". La lleialtat, la solidaritat, la veritat i la reconciliació són valors profundament lligats a Ubuntu. Això significa que la nostra existència quotidiana és el resultat dels esforços col·lectius i col·laboratius dels altres. En cert sentit, és l'oposat complementari del Wetiko. Si el Wetiko és el virus que amenaça la humanitat, Ubuntu és la seva vacuna.

Per treballar en la curació de la comunitat, hem de passar del Paradigma del Jo al Paradigma del Nosaltres, dos paradigmes complementaris que es miren l'un a l'altre, un expressant els instints bàsics de la humanitat i l'altre el seu propòsit més elevat.

Articular les comunitats cap a aquest fi requereix una certa saviesa del Coneixement Ecològic Tradicional de les comunitats indígenes, com la Nació Cree. Wahkohtowin és una paraula Cree que significa la naturalesa interconnectada de les relacions, les comunitats i els sistemes naturals. Aquest concepte està incorporat a la Llei Cree, que es basa en la narració d'històries.

Wahkohtowin es representa sovint com un cercle que simbolitza la interconnexió de les parts d'un tot. És una de moltes representacions del model panindígena conegut com a Roda de la Medicina, que ofereix orientació sobre com viure una vida saludable. La Roda de la Medicina sempre està dividida en quatre quadrants orientant els quatre punts cardinals que representen diferents parts de la vida en un continu.

[Il·lustració de la Roda de la Medicina]

Wahkohtowin sovint pren la forma d'un cercle per reunir la comunitat per a la curació, la governança o la pregària. Els quatre quadrants poden referir-se a moltes coses diferents o a principis legals de la Llei Cree. Una de les organitzacions possibles és a través de la identitat, on cadascuna de les persones ha de comprendre la seva posició d'identitat en el cercle i després acceptar la responsabilitat relacionada amb aquesta. Quan s'expressa com

a sistemes emboirats, la persona va al cercle central, seguida de la família, després la comunitat i finalment la nació. En la cosmovisió Cree, la identitat individual és inseparable del lloc, la família, la comunitat o el lloc.

Quan s'organitza al voltant de la comunitat, els nens van al centre com el tresor millor guardat, el següent cercle és per als ancians que conserven la saviesa. Després les dones, que nodreixen la comunitat, i finalment els homes, que assumeixen la responsabilitat de la seguretat. Tots junts creen un Wahkohtowin saludable.

En aquest moment, treballar amb el patró de la roda de la medicina permet a la comunitat articular-se en relacions saludables.

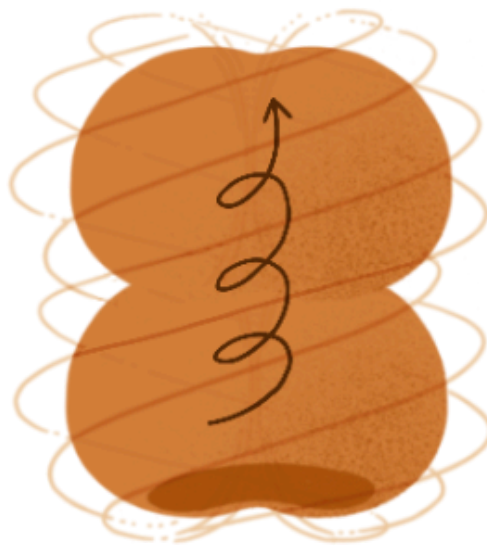
Us convidem a fer-ho teixint expressions diverses de totalitat, destacant la singularitat, per nodrir l'articulació cap al potencial complet.

Aquest procés amb la Roda de la Medicina ens permet articular la comunitat per trobar i expressar la seva pròpia singularitat.

[Il·lustració del Torus - Roda de la Medicina]

SER

5. Permet que floreixi el potencial (Toro Doble)

Ara que hem articulat la comunitat a través de relacions saludables en el Paradigma del Nosaltres, és el moment de dur això més enllà i veure de què és capaç aquesta comunitat. Com aquesta nova totalitat pot possibilitar que el potencial floreixi.

En les nacions Quechua i Aymara, el concepte de comunitat es diu Ayllu. Aquest concepte fa referència a persones amb un ancestre comú que viuen en un lloc perfectament definit. Els humans no existeixen per si mateixos, sinó que existeixem en relació amb els altres. Els Ayllus existien abans de la conquesta i encara existeixen avui en algunes regions. Aquests són estructures socials autogovernades que gestionen l'educació, la justícia, l'agricultura, el comerç, i així successivament.

En el model dels Ayllus, hi ha un altre concepte anomenat Ayni, una mena de treball recíproc entre diferents famílies per ajudar-se mútuament en un treball específic. Però quan la reciprocitat va més enllà i treballen pel bé comú, com fer un camí, llavors es diu Minka, la feina relacionada amb tota la comunitat que porta un benefici col·lectiu. I quan seria una feina entre diferents Ayllus que inverteixen junts per un objectiu comú, això es diria Waki. Els Ayllus també es dividien comúment en dues meitats, aquestes eren complementàries i estaven relacionades amb la seva posició geogràfica, prenent diferents rols i responsabilitats. La singularitat del seu lloc i les seves possibilitats definien la manera com interactuarien amb les altres comunitats per aportar valor.

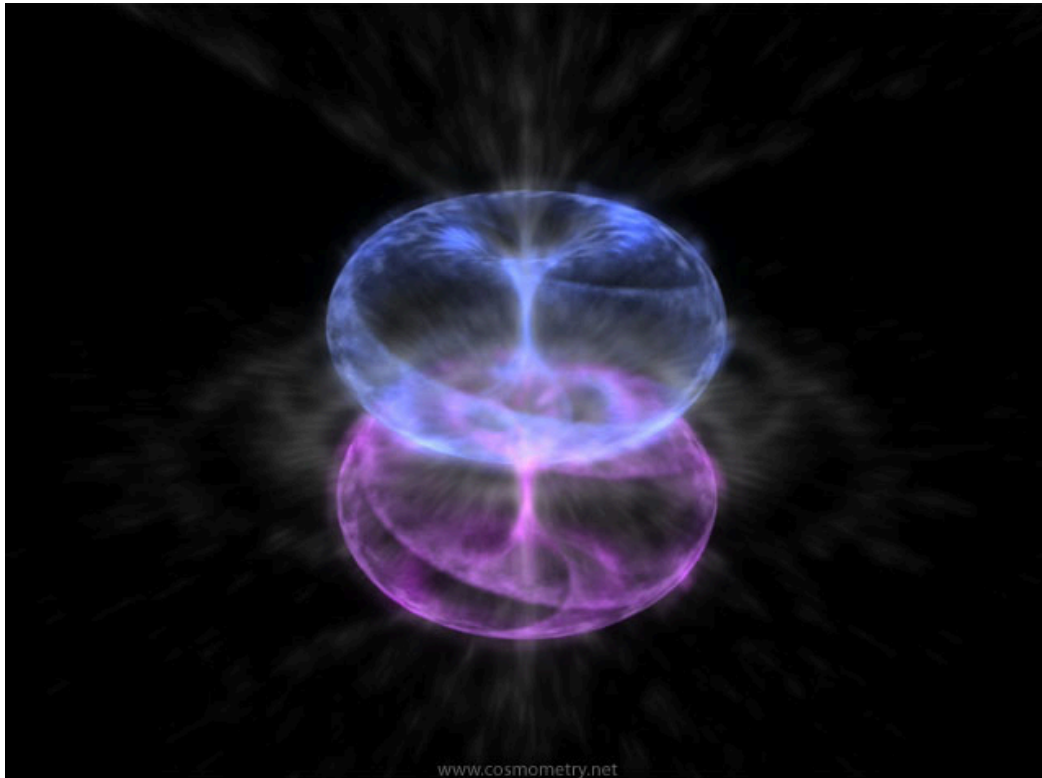
Aquesta àmplia xarxa de solidaritat, cooperació, reciprocitat i complementarietat, a diferents sistemes emboirats, com ara famílies, comunitats i nacions, implica que cadascú treballa des de la seva pròpia singularitat per a tot l'ecosistema. Llavors cada comunitat vol nodrir el potencial de les altres, ja que funcionen com òrgans del mateix organisme, i com més es expressi plenament una part, millor per a tot el conjunt, vetllant per l'equilibri correcte. Aquest comportament nodreix l'evolució cultural. Treballant en l'expressió col·lectiva de la reciprocitat, es conjuga la necessitat de desenvolupar interiorment una singularitat que estigui en continu procés de transformació en el seu encontre amb el tot que és la comunitat i el seu lloc.

Per això, un moviment extern va acompanyat d'un moviment intern, aportant aprenentatge continu i expressió interactiva. Un moviment que simultàniament espiritualitza la matèria i materialitza l'esperit.

Així, amb aquest Patró de participació, busquem, en paral·lel, dissenyar el viatge d'aprenentatge transformador per al nostre jo ecològic per ser capaços de complementar el potencial que emergeix del lloc i la comunitat amb la tasca de desenvolupament personal individual necessària, cap a possibilitar l'emergència del potencial complet d'aquest moment. Així,

busquem processos eco-psicològics profunds que aproparan cada persona al seu potencial complet al mateix temps que acompanyem aquest procés amb un disseny col·laboratiu regeneratiu de la comunitat que expressi la singularitat de cada lloc i els seus elements humans i no tan humans.

Per assolir aquest propòsit, proposem posar en valor la vostra pròpia singularitat al servei de la bioregió, adquirint les capacitats específiques necessàries al llarg del procés.

6. Adaptar-se al Context Canviant (Llavor de la Vida):

Ens estem dirigint cap a comunitats de major ordre, on poden ser plenament elles mateixes, al servei de la bioregió. Però l'ombra és inherent a tot procés que desenvolupem. En aquesta fase, que està mirant la fase 2, cal prestar atenció a les veus marginades, tractar amb el poder i els privilegis i integrar la interseccionalitat.

La complexitat està sorgint, hi ha moltes perspectives diferents en una comunitat que no es poden expressar a causa de la normalització i l'estandardització, dues formes diferents de violència estructural. El nostre sistema democràtic actual tampoc promou aquests diàlegs, ja que es basa en un sistema de partits polítics centralitzat basat en ideologies.

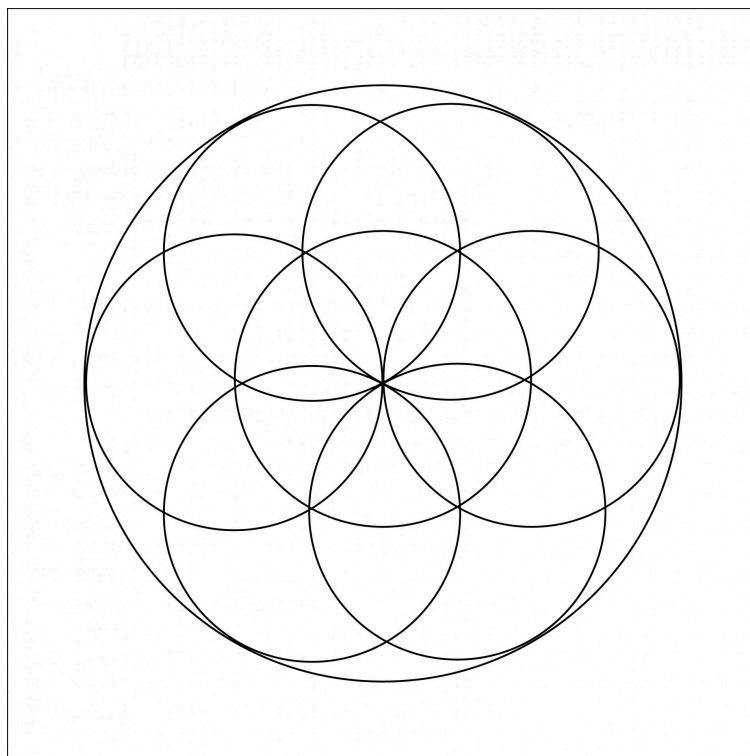
Però les ideologies són només una extrapolació intuitiva de la voluntat de la població. Un sistema necessari per transcendir les dictadures i els governs directives del segle passat, però completament anacrònic en aquest moment històric, on tenim les tecnologies i les capacitats per evolucionar la democràcia. El diàleg transcultural continu i la governança distribuïda

defineixen el pas següent en la democràcia. Això ens permet expressar el que som capaços de ser, i l'escolta profunda del context a través de les veus diverses dels marges ens permet entendre què necessita la bioregió que siguem. Aquests dos processos complementaris generen reconciliació que marca la direcció de la comunitat immersa a la bioregió.

Amb aquest Patró, proposem generar una xarxa profundament interconnectada que escolti totes les veus, destacant les més marginades, ja que la seva informació única és molt valuosa per al procés comunitari. Aquesta xarxa no hauria d'excloure les veus dels habitants no humans, ja que en molts casos aquests són els més marginats a les nostres bioregió, i probablement els que aporten més valor pel nostre futur. Recuperar la nostra terra significa recuperar la toponímia, relacionar els diversos llocs de la nostra bioregió des d'una relació íntima, recuperar les nostres llengües i dialectes que havien evolucionat amb el lloc, expressant-ne la seva essència de manera única. Això també implica la gestió del valor de la biodiversitat, nodrint-la per ajudar-la a florir. I esdevenir un node significatiu de la intrincada xarxa de vida, on finalment passem de l'egocentrisme a l'ecocentrisme, com exposa Satish Kumar.

La Confederació Haudenosaunee, a l'Ontàrio (Canadà), és una de les democràcies més antigues del món, que va inspirar la nostra democràcia actual a Europa. El seu model de sobirania relacional exemplifica com les comunitats poden donar suport, protegir i mantenir l'equilibri sense comprometre l'agència de la seva gent o la salut de l'ecosistema. La seva història de creació explica que els Haudenosaunee provenen de la Terra i estan relacionats amb ella, la nostra Mare. La Kayanerenkó:wa, la Gran Llei de la Pau, els mostra com han de continuar vivint en relació amb la nostra Mare i entre ells mateixos. Diuen: "Segons la nostra llei, la terra no és propietat privada que pugui ser retinguda per cap individu. En la nostra visió del món, la terra és un dret col·lectiu. Es manté en comú pel benefici de tots". Cayuga Snipe de la Confederació Haudenosaunee ens recorda que "sense terra per créixer com a comunitat, més generacions de nens Haudenosaunee patiran els danys del colonialisme" (Clifford Atleo, 2022).

La colonització no és només alguna cosa que va succeir exclusivament en els últims segles, perpetrada per països occidentals, sinó que també ha estat un patró comú en els últims mil·lennis, on les comunitats i les societats de tot el món han patit i han sentit les conseqüències de la fragmentació social, l'amnèsia cultural i la pèrdua de la connexió amb el lloc. Un cop les societats han caigut en aquest camí del Wetiko, han reproduït la mateixa violència que han rebut. Leroy Little Bear, un acadèmic de la nació Blackfoot, diu que la colonització va intentar destruir les cosmovisions indígenes mitjançant una varietat de mètodes eliminatòris i assimilatius, i tot i que van fallar, ens hem de moure amb el llegat de la colonització i les estructures persistents del colonialisme de colons amb el context cultural que tenim per protegir i mantenir (Clifford Atleo, 2022). En el cas de les comunitats rurals europees, és difícil justificar que els diferents processos de colonització que ens van afectar no hagin tingut èxit, però també és clar que encara hem mantingut algunes de les nostres singularitats. Potser, escoltar profundament les diferents veus de la nostra comunitat i de la nostra terra ens ajudarà a despertar.

Amb aquest Patró d'Engagement, treballarem amb la llavor de la vida, un símbol comú que es troba en molts llocs de l'antiga Europa, com a part del nostre patrimoni precolonial. Aquesta geometria, generada per la superposició de sis + una cercles, fa referència a la interconnexió de la vida, la seva creació i la consciència implicada. Aquest símbol ens pot ajudar a entendre la importància de les veus superposades de les nostres comunitats, on aquestes superposicions representen el diàleg que manté unida la comunitat.

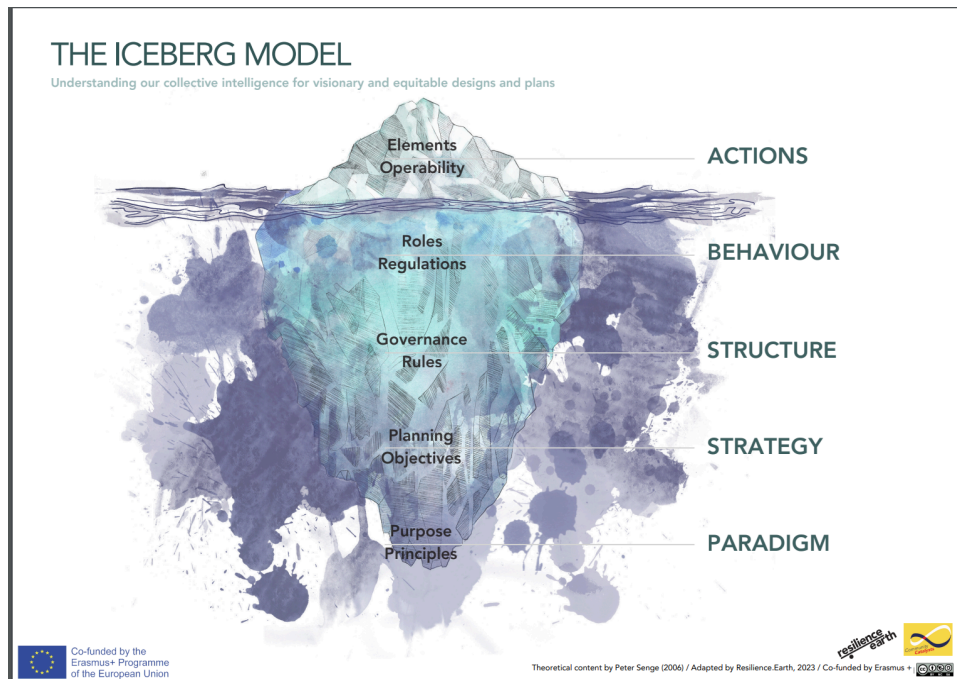
Us convidem a fer-ho possibilitant el diàleg transcontextual per destacar la diversitat mitjançant la convergència dels marges que generen nodes que articulen la pluralitat.

Aquest procés amb la llavor de la vida ens permet assumir la responsabilitat del nostre poder i privilegis, i nodrir la pluralitat.

7. Transformar Estructures Obsoletes (Iceberg):

El 1972, Donella Meadows del MIT, juntament amb altres investigadors, va escriure "The Limits of Growth", un llibre controvertit que s'ha convertit en un clàssic. Aquest llibre predia, amb molta precisió, la nostra situació actual de desenvolupament enfrontant-se a un col·lapse cascada. Després d'això, Donella va treballar en el concepte de Punts de Palanca, que ella definiria com "llocs en un sistema complex (una empresa, una economia, un cos viu, una ciutat, un ecosistema) on un petit canvi en una cosa pot produir grans canvis en tot".

Els principals punts de palanca es troben a la part inferior de l'iceberg, on trobem el nivell del paradigma. Però els paradigmes són difícils d'entendre, com expressa Donella: "El teu paradigma és tan intrínsec al teu procés mental que pràcticament no en sents parlar, fins que intentes comunicar-te amb algú amb un paradigma diferent". Per poder evolucionar el nostre propi paradigma, ella proposa que "recordem sempre que tot el que saps, i tot el que tothom sap, és només un model. Fes sortir el teu model perquè es pugui veure. Convida altres persones a desafiar les teves suposicions i afegir les seves pròpies". Si fóssim capaços de despertar a la influència que tenen els nostres paradigmes a les nostres vides i si desenvolupéssim una cultura entorn d'això, probablement aquest seria el canvi que necessitem per canviar-ho tot i generar un futur esperançador i prosper.

La cultura indígena tibetana, ara profundament immersa en un procés de colonització a través de l'assimilació sota el domini de la Xina, té moltes coses per ensenyar-nos sobre el treball del paradigma i la consciència al

nivell comunitari. Amb el seu èmfasi massiu en la spiritualitat, l'autor Huston Smith els va descriure com "les selves són per a l'atmosfera de la terra, així són els indis tibetans per a l'ànima d'aquest planeta...". Sent mestres en la formació de les seves ments, s'han convertit en una font de saviesa arreu del món recordant-nos sobre la nostra natura interior. Com explica el Dalai Lama: "Una ment disciplinada condueix a la felicitat, i una ment indisciplinada condueix al sofriment".

La societat tibetana, lluny de ser perfecta, ha desenvolupat la seva manera de perpetuar la seva saviesa cultural, adaptant tota l'estructura de la seva societat a l'entorn de la espiritualitat. Això, al seu torn, genera un comportament conscient que promou la pràctica espiritual diària, la qual porta a persones més pacífiques. Una persona pacífica pot influir en una família pacífica. I moltes famílies pacífiques poden catalitzar una comunitat pacífica, i així successivament. Com és àmpliament conegut, Gandhi va dir: "Les teves creences es converteixen en els teus pensaments. Els teus pensaments es converteixen en les teves paraules. Les teves paraules es converteixen en les teves accions. Les teves accions es converteixen en els teus hàbits. Els teus hàbits es converteixen en els teus valors. Els teus valors es converteixen en el teu destí".

Després d'haver articulat la nostra comunitat amb el Patró d'Engagement sis, escoltant profundament la pluralitat de les diverses veus, en aquest setè Patró d'Engagement volem encoratjar a aprofundir la nostra comprensió de la violència cultural i estructural de les nostres societats com a diferents capes de les ones passades de colonització. I tornar d'aquest procés, interrompent un canvi regeneratiu a través del nucli intern de les nostres comunitats.

Us convidem a fer això profundament en l'essència cultural per entendre com interrompre regenerativament les estructures actuals, permetent l'aparició d'un nou paradigma.

Aquest procés amb l'iceberg i la teoria U ens permet interrompre el context opressor per permetre que les nostres comunitats expressin plenament la seva diversitat.

8. Coevoluciona amb la bioregió (Ràtio Daurada):

Les comunitats, totalment articulades i capaces d'escoltar la pluralitat de les veus internes, són organitzacions profundament resistents. Capaces de percebre el seu entorn des de diverses perspectives; capaces de gestionar conflictes des d'un enfocament creatiu; capaces de mantenir desacords saludables i complementaris: capaces de gestionar la interseccionalitat; i també capaces de governança distribuïda. Això fa que una comunitat sigui capaç de mantenir un equilibri dinàmic amb el seu context, canviant i evolucionant juntes. I aquest és l'enfocament d'aquest 8è Patró d'Engagement, on proposem treballar en com la bioregió pot evolucionar com un tot.

John Thakara, un conegut dissenyador bioregional, explica per què és important fer treball bioregional: "El que he entès és que havíem tingut discussions d'una manera molt abstracta sobre paraules com 'sostenibilitat', que no necessàriament ens toquen en la vida quotidiana. Hi ha un buit metabòlic entre el món natural i el món fet per l'home. A causa d'aquesta separació, hem pogut continuar sent dits que el món està en una condició malalta, però realment no sentint que fos la nostra responsabilitat. Aquí és on entra el tema d'una bioregió. El lloc té el poder de connectar les persones amb la realitat de la situació i de proporcionar un context per a la xarxa amb

persones amb les quals, d'altra manera, estariem en desacord. La bioregió és una alternativa a totes aquestes paraules abstractes; la utilitzo per provocar que les persones es preguntin "Com podem fer que el nostre lloc sigui més saludable i tingui un futur millor?". John continua dient: "Les comunitats estan guanyant confiança en mirar cap als seus propis recursos i crear solucions basades en això, en lloc de seguir un llibre de normes abstractes. El que em resulta molt inspirador és la gran varietat de maneres que nosaltres mateixos vam inventar en el passat. No hem de reinventar, sinó preguntar: 'Com feien les persones per assegurar-se que tothom tenia prou menjar o que els seus fills estaven atesos? Podem, per tant, reinventar, modificar o millorar aquests sistemes històrics amb les nostres eines?'".

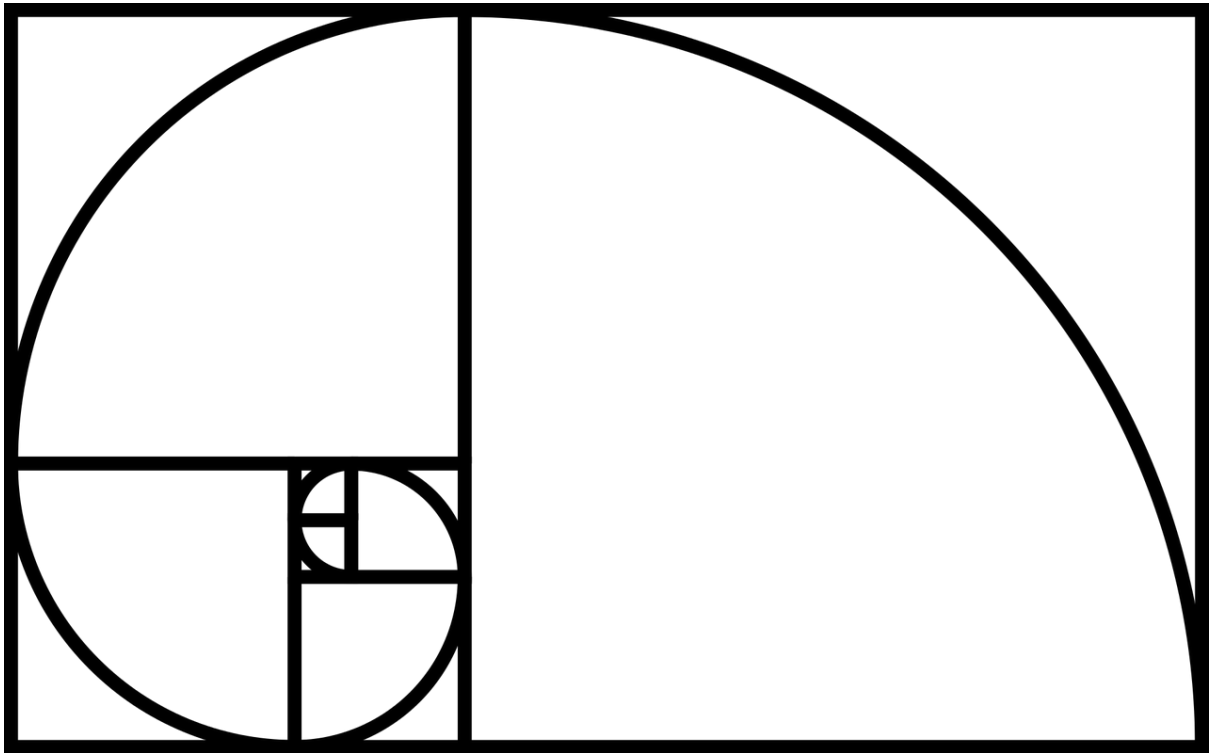
Preguntes interessants! Mirem l'exemple dels Shipibo-Konibo-Xetebó, que són tres nacions indígenes unificades a la selva amazònica del Perú. Estan treballant en l'autogovern per assolir l'autodeterminació i esdevenir una nació, amb un consell creat recentment, anomenat Coshikox. Ho estan fent generant modes equitatives i participatives de governança. Aquests models es basen en les seves estructures de governança tradicionals, els consells locals, com a manera d'assegurar-se que les comunitats locals romanguin al centre de tot desenvolupament de projectes. Tenen l'Ani Tsinkiti, l'assemblea anual que reuneix líders de tota la regió, motivant l'organització de baix cap amunt i la presa de decisions participativa. Estan començant a treballar amb tecnologies cartogràfiques digitals per proporcionar a Coshikox les eines per a la gestió ambiental i territorial i impulsar la seva agenda política. Combinant el coneixement espacial indígena i científic, la iniciativa pretén desenvolupar una forma híbrida de representació espacial que reconegui i respecti la singularitat i importància de les expressions espacials indígenes. El projecte de mapatge participatiu dona als Shipibo diversos instruments integrats per recopilar dades per definir les fronteres territorials, obtenir títols de terra, quantificar els recursos naturals, denunciar violacions territorials i fer valdre el seu dret al consentiment lliure, prèvia i informat. També és la plataforma per crear mapes culturals que situïn informació social, ambiental i històrica com ara els llocs d'històries ancestrals o esdeveniments llegendaris, representant una presència digital autodescrita amb el potencial

d'inculcar un esperit de renovada identitat indígena, un que pugui adaptar-se, participar i fins i tot promoure noves idees en el món actual.

També estan treballant amb economia basada en plantes per introduir oportunitats empresarials perquè els Shipibo monetitzin el seu coneixement sobre plantes i obtinguin ocupació local i culturalment específica. La Cooperativa Agroforestal Shipibo Koshicoop és una iniciativa que fomenta la coordinació entre les comunitats agrícoles indígenes en lloc de la competència. Té el potencial de conciliar el desenvolupament sostenible i la conservació mitjançant una solució de mercat, creant una oportunitat d'ocupació a llarg termini per reduir la migració fora de les comunitats indígenes, demostrant que els productes forestals no lleñosos tenen un valor més alt que el preu dels troncs pels quals s'arrasa l'Amazònia.

Aquest exemple dels Shipibo il·lustra el que significa que una comunitat actuï amb responsabilitat pel seu paper a la bioregió. I també expressa que no es tracta de reducció, sinó de com créixer, ja que el poble Shipibo-Konibo-Xetebo podria esdevenir una referència mundial en plantes medicinals, administració bioregional, nous tipus de tecnologies basades en la natura i turisme regeneratiu, juntament amb moltes altres possibilitats. Amb la governança bioregional i l'economia bioregional, simplement nodriran el seu propi potencial al servei del planeta com un tot.

Un antic símbol podria ajudar en aquest procés: el Número d'Or, esmentat per primer cop al voltant de l'any 300 aC a "Els elements d'Euclides", l'obra clàssica grega sobre matemàtiques i geometria. Aquesta proporció, que és un patró molt comú a la natura, il·lustra un creixement en capes i exponencial que es produeix en un ritme natural. La bioregió pot ajudar-nos a generar un nou tipus de creixement que la inclogui, arribant a un lloc pròsper.

Però què significa fer bioregió, en paraules del Bioregional Learning Center: El canvi climàtic, la pèrdua de biodiversitat, la contractació econòmica i les pandèmies revelen sistemes sota estrès, que requereixen una resposta sistèmica. Treballant a l'escala de la bioregió, com les societats humanes s'han organitzat durant mil·lennis, podem veure els molts ecosistemes i sistemes humans vius dins del nostre lloc. La bioregió és el conjunt de habilitats i camins que aporten vitalitat a aquestes connexions i ens permeten prendre accions a l'escala del sistema.

Per aquest patró de participació, us convidem a assumir plena responsabilitat per la vostra singularitat al servei de la bioregió, escoltant i alimentant l'evolució.

Aquest procés amb el Número d'Or ens permet coevolucionar amb la bioregió en un nou model de desenvolupament.

